

Meget kort fortalt går dommen ud på, at lovgivningsmagten med Tvindloven reelt har gjort sig til dommer i en konkret retstvist mellem Tvindskolerne på den ene side og Undervisningsministeriet på den anden. Dermed har lovgivningsmagten udøvet en funktion, som efter grundlovens § 3 henhører under domstolene.

Nu er dommen faldet, og den retsopfattelse, som den er udtryk for, er nu gældende ret. Dommen præciserer grænserne for lovgivningsmagtens kompetence og vil både for regering og for Folketing være en rettesnor i den fremtidige lovgivningsvirksomhed.

Lad mig straks slå følgende fast: Tvindloven er regeringens og Folketingets ansvar. Vi fik en nuanceret rådgivning, og vi vidste, hvad vi gjorde. Det fremgår klart af bemærkninger, af betænkning, af betækningsbidrag og af debatten her i Folketingssalen.

I lyset af dommen har undervisningsministeren fremsat lovforslag, der ophæver de bestemmelser, der efter dommen må anses som ugyldige. De navngivne skoler, der med Tvindloven fik frataget retten til fremover at modtage tilskud, har nu mulighed for på lige fod med andre skoler at komme i betragtning til tilskud efter lovgivningens almindelige regler.

Det er endnu for tidligt at sige, hvad udfaldet vil blive af den sagsbehandling, som nu er gået i gang i Undervisningsministeriet. Skolerne vil – det siger sig selv – få en behandling i overensstemmelse med de almindelige krav til god sagsbehandling, herunder forvaltningslovens regler, og til grund for sagsbehandlingen vil selvfølgelig også indgå den generelle opstramning af reglerne på området, som Tvindloven også indeholdt – opstramninger, som selvsagt ikke berøres af Højesterets dom.

Undervisningsministeren har nærmere redegjort for sagsbehandlingens forløb og elementer i et samråd i Uddannelsesudvalget den 4. marts, som jeg i øvrigt skal henstille til.

Et par bemærkninger om Justitsministeriets rådgivning: Højesteret har fastslået, at dele af Tvindloven ikke er forenelige med grundloven. Justitsministeriet vurderede det anderledes i 1996. Er der så grundlag for at kritisere Justitsministeriet herfor? Og mit svar er: Ikke efter regeringens opfattelse, ikke efter min egen opfattelse, ikke efter justitsministerens opfattelse.

Jeg vil godt gentage, hvad jeg indledte med at sige: Regering og Folketing har et klart ansvar, som ikke kan lægges over på embedsvær-

ket. Det var vores ansvar alene. Justitsministeriets rådgivning indeholdt faktisk de nuancer, som en god rådgivning skal indeholde. Jeg gav allerede udtryk for nogle få dage efter, at højesteretsdommen var faldet, og jeg havde haft lejlighed til at studere den, at sådan måtte det være.

Ingen kan påstå, at Tinget ikke var klar over, at Tvindlovgivningen rejste principielle retspolitiske overvejelser. Sjældent er et lovkompleks blevet gjort til genstand for en så grundig behandling, når det gælder spørgsmålet om forslagets indhold, forslagets forhold til grundloven. Med andre ord: Vi vedtog Tvindloven med åbne øjne, og vi fandt, at der forelå tungtvejende grunde til at gennemføre den. Som jeg sagde før, gav Justitsministeriet også en nuanceret rådgivning i forbindelse med Tvindlovens tilblivelse.

Lad mig også minde om, at det er første gang i grundlovens 150-årige historie, at en lovbestemmelse er blevet tilsidesat af domstolene som grundlovsstridig. Det er altså første gang, at love, der baserer sig på Justitsministeriets grundlovsvurderinger, efterfølgende underkendes af domstolene. Det vil føre for vidt her at gengive Justitsministeriets vurdering af det daværende lovforslags forhold til grundlovens § 3, men det har jeg en fornemmelse af at justitsministeren vil redegøre for om lidt.

Højesteret har nu talt, regeringen tager dommen til efterretning, og den vil vil indrette os efter fremover. Det gælder for regeringen, og jeg tillader mig naturligvis at gå ud fra, at det også gælder for Folketinget.

Men det er klart, at Højesterets dom vil sætte sig spor i det daglige arbejde. Justitsministeriet har derfor også foretaget en nøje gennemgang af eksisterende procedurer, og regeringen har på den baggrund ikke fundet, at denne sag i sig selv giver anledning til at overveje at indføre nye formelle procedurer. Men det er klart, at dommen – som justitsministeren også har nævnt over for regeringen – yderligere har skærpet opmærksomheden om foreneligheden mellem lovforslag og grundloven; ingen tvivl om det.

Aktualiserer Højesterets dom så et behov for ændringer eller nye organer og organisationer? Svaret er: Nej, ikke efter regeringens opfattelse. Hvis vi ser på spørgsmålet om en forfatningsdomstol, viser Højesterets dom i Tvindsagen og dommen i Maastrichtsagen, at vore almindelige